

Oponentní posudek diplomové práce

Bc. Jan Kroutil, ***Německá koncepce uměleckého vzdělávání v teorii a praxi***

Praha 2018, 169 stran textu s obr., CD.

Komparační téma i komparační metodologický přístup Bc. Jana Kroutila prostupuje celou strukturu jeho diplomové práce. Zvolil pro ni i adekvátní způsob, vyzkoušený již doc. PhDr. Jaroslavem Bláhou, Ph.D. Vydal se na nesnadnou cestu srovnání celého německého systému uměleckého vzdělávání, formulovaného řadou individuálních přístupů výtvarně pedagogických osobností dnešního Německa. Přístup k problematice mu zajistila specifická, německými přístupy obohacená teoretická orientace vedoucí práce PhDr. Věry Uhl Skřivanové, Ph.D. i podrobné konzultace Prof. Dr. Joachima Kettela z Institutu umění Pedagogické vysoké školy v Kasselu.

Diplomant se odvážně rozhodl prostudovat, do hloubky pochopit a následně z německých zdrojů a vlastních studijních zkušeností v Kasselu popsat systém, názorovou šíři a podnětné myšlení německé výtvarné pedagogiky. Podařilo se mu výstižně teoreticky vyložit a na příkladech popsat německý systém myšlení ve sledované oblasti. Bylo pro mě překvapením, že celý systém jen z malé části souvisí se systémem výuky na věhlasném Bauhausu, avšak jsem přesvědčen, že modernistické přístupy Mistrů Bauhausu a tamní myšlenková základna v teorii a praxi umělecké výchovy poskytla po druhé světové válce bohatou zásobnici umělecko-pedagogického myšlení, která se na širokém spektru výtvarné pedagogiky v Německu podepsala.

Práce zřetelně poukazuje rovněž na myšlenkové podněty umělců, jako byl především Joseph Beuys, ale i Jean Dubuffet. Další rozvíjení jejich myšlenek se do značné míry odehrávalo na Staatliche Akademie der Bildenden Künste ve Stuttgartu, nejprogresivnějším uměleckém učilišti v poválečném Německu. Rozvoj uměleckého myšlení, formovaného Josephem Beuysem, se stalo vedle dalších cenných podnětů (Neue Wilde aj.) významným podnětem pro inovaci výtvarné výchovy, jejíž podstatou

je dnes termín „*umělecké vzdělávání*“. Významným klíčovým pojmem německého prostředí se totiž stalo „*Künstlerische Bildung*“, „*umělecké vzdělávání*“, a jak diplomant uvádí, koncepci „*uměleckého vzdělávání pak programově koncem 90. let minulého století zformovali Carl-Peter Buschkühle, Joachim Kettel a Günther Regel*“.

Na rozsáhlou a myšlenkově rozprostraněnou diplomovou práci nelze v omezeném rozsahu aplikovat oponentní posudek, který by mohl být i jen zmínit základní rysy problematiky, které se práce věnuje. Zmiňme alespoň ještě problematiku „*uměleckého výzkumu*“, která se aktuálně řeší i na českých vysokých uměleckých školách. „*Umělecký výzkum*“, „*künstlerische Forschung*“ je v českém prostředí ještě stále jen zčásti pochopený a jen zčásti užívaný obor činnosti umělců, který je jakýmsi ekvivalentem vědeckého výzkumu a který zároveň signalizuje těsnou souvislost vědy a umění, souvislost, která ještě zdaleka není na obou stranách rovnice, ve vědě a v umění akceptovanou skutečností. Jan Kroutil uvádí jako ekvivalentní český termín pro „*künstlerische Forschung*“ „*výzkum uměním*“, což je jistě plně opodstatněné.

Diplomantova pedagogická činnost je v práci velmi výrazně přítomna a úspěšně se realizovala přímo v Německu. Podobně se i umělecká součást jeho diplomového konání uskutečnila v Německu, především exkurzí do Itálie a uměleckým mapováním specifik jednoho italského regionu v Laziu. Proběhlo zachycením pěších cest autora, vlastních pozorování a analýz prostoru a geologického tvarování terénu v autorových kresbách a malbách, tj. uměleckým výzkumem krajinou vymezených způsobů života.

Domnívám se, že je obtížné nalézt srovnatelnou domácí diplomovou práci v šíři a hloubce uchopení tématu a jsem přesvědčen, že může pro českou výtvarně pedagogickou scénu přinést řadu cenných podnětů a komparací a na poli „*srovnávací pedagogiky*“ přispět „*získanými poznatky do diskursu české výtvarné výchovy, ze kterých by mohli čerpat pedagogové i studenti oboru*“.

Diplomovou práci Bc. Jana Kroutila za její badatelský, pedagogický, umělecký i umělecko-výzkumný přínos plně doporučuji k obhajobě.

V Praze 13. 5. 2018

prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.